СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 196. Джерзи Сіті, Н. Дж., субота, 23 серпня 1930. VOL. XXXVIII. No. 196. Jersey City, N. J., Saturday, August 23, 1930. THREE CENTS.

НЕ БУДЕ ЗНИЖКИ ПОДАТКУ

СКАРБ НЕ МАЄ НАДІЇ ВДЕРЖАТИ ЗНИЖКИ ЧЕРЕЗ НЕДОСТАЧУ ПОДАТКІВ.

ВАШИНГТОН. — З огляду на те, що податки не напливають до скарбу в такій сумі, як скарб сподівався, уряд уже стратив надію, щоби йому вдалося задержати на другий рік 1-процентову знижку податків, ухвалену на цей рік.

Прихід з мита зменшився в сьому році на 40 міліонів долярів, а прихід з безпосередних податків на 93 міліони долярів.

Уряд сподівається, що йому не прийдеться підвищати податків понад рівень 1928 року.

ЦІНИ ХЛІБА ВИСОКІ ЧЕРЕЗ НАДУЖИТТЯ В ТОРГОВЛІ МУКОЮ.

НЮ ЙОРК. — На слідстві, яке стейтовий уряд веде над зловжитками в торговлі поживою, показалося, що ґрупа перевозових підприємців потрафила здерти з купців муки 1 міліон 50 долярів у рік. Очевидно, що цей беззаконний грабунок купці додали до ціни муки, через що хліб був богато дорожчий, ніж повинен би бути.

Підчас слідства подано урядови імя „короля ґенґстерів", що орґанізував банди проти купців, які не хотіли платити бандитам беззаконних оплат.

ОРҐАНІЗУЮТЬ НАЙБІЛЬШЕ ВОЗДУШНЕ ПІДПРИЄМСТВО СВІТА.

НЮ ЙОРК. — Через получення кількох воздушних підприємств в одно повстало нове, найбільше в світі підприємство для воздушної плавби. Підприємство повстало в цей спосіб, що „Пан Америкен Ейрвейз" закупило ряд підприємств, що займалися плавбою в краях латинської Америки.

Нове підприємство буде вести перевіз людей, почти й пакунки між Злученими Державами та ріжними краями середної й південної Америки. Орґанізація усуває конкуренцію та подвоєння служби між ріжними підприємствами й заводить тимсамим великі ощадности.

Орґанізація коштувала коло 4 міліони долярів.

ГЮЗ РАДИТЬ СТЕЙТАМ БОРОНИТИ СВОЇХ ПРАВ.

ШИКАҐО. — На конвенції Американської Адвокатської Палати, що збирається тут цього тижня, промовляв між іншими відомий правник і політик Чарлз Евенс Гюз. Гюз закликав стейти стерегти своїх прав, бо відповідна рівновага між федеральними та стейтовим урядом є певного рода забезпечення свободи в Америці.

ВЕЛИКЕ СЛІДСТВО НАД СУДІВНИЦТВОМ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Стейтовий ґубернатор припоручив стейтовому апеляційному судови у Манґетені й Бронксі розвести слідство над зловжитками в нюйорському судівництві. Осібне слідство має повести прокуратор Ворд, котрий має розглянути, чи суддя Іволд купив собі становище судді хабаром на руки лідерів демократичної орґанізації Темені Гол.

Джозеф Кларк Болдвин, нюйорський олдерман і провідник републиканської менщости в міській раді, домагається від стейтового ґубернатора дальших кроків, а саме розведення слідства над усею адміністрацію мейора Вокера, підчас котрої виявилися зловжитки в ріжних департаментах міського уряду.

СТРАЙКАРІ НЕ ХОЧУТЬ ПОМОЧИ ЮНІЇ.

БЕСЕМЕР СИТІ (Норт Каролайна). — Робітники місцевої фабрики ткацьких виробів підприємства „Америкен Милз" збираються запротестувати страйком проти обниження їх платні.

Американська Федерація Праці запропонувала їм допомогу в орґанізації страйку, але робітники відкинули всяку зовнішню поміч, заявляючи, що вони будуть вести боротьбу тільки власними, місцевими силами. Комуністи пробували використати ситуацію для себе, як звичайно ловлячи рибку в каламутній воді, але їх аґітаторів арештовано або відправлено з міста.

АДМІРАЛ РАДИТЬ ОБМЕЖУВАТИ БУДОВУ ВОЄННИХ ЛІТАКІВ.

ВИЛІЄМСТАВН (Месачусетс). — На конференції Політичного Інституту виступали з промовами британські адмірали Ричмонд і Гепберн. Обидва вони заявляли, що обмеження морських зоружень не буде мати великого значіння до того часу, поки держави не обмежуть теж зоружень у воздусі. Говорили вони, що це обмеження богато трудніще, ніж обмеження зоружень на воді, бо літаки тяжко клясифікувати.

НОВИЙ СПОСІБ ЗАПИСУВАННЯ ГОЛОСУ.

НЮ ЙОРК. — Джордж Спур подає, що він придумав новий спосіб записування голосу, добрий для рухомих образків. Дотеперішний спосіб записує голос при помочи електрики, перемінюючи голос на світло, а відтак знову світло на голос. Новий спосіб чисто механічний: він просто записує на кружок, як у ґрамофоні.

СТУДЕНТ УБИВ ПРОФЕСОРА.

В університеті в Кембріджі студіював фільософію студент Пітс, а між професорами викладав цьому студентови також професор Вулестон. Цей студент любив одну студентку, яка любила і його та хотіла вийти за нього заміж. Але коли цю студентку сподобав собі також професор Вулестон, вона покинула бідного студента і приготовлялась до весілля з богатим професором. Бідний студент, замісць найти собі другу дівчину, попав у таку розпуку, що прийшов до університету з револьвером, застрілив професора, а потім сам закінчив життя самовбивством. І тепер панна залишилася сама.

ШЛЮБИ В ПОЛЬЩІ.

Статистика виказує, що в р. 1927 було 258,295 шлюбів, з того поженилось 228,940 кавалерів, 1,017 розведених, а решта вдівці. З тих, що вийшли заміж, було 241,033 дівчат, 15,725 вдів, а решта розведені. Найбільше новоженців було: чоловіки від 25 до 29 літ, а 3,888 осіб поженилось по 60 році життя. Щодо жінок то 50,000 вийшло заміж до 19 року життя, найбільше вийшло заміж між 20—24 роком, а 758 жінок стало до шлюбу по 60 році життя.

КОМУНІСТИЧНИЙ ЕКСПОРТ.

Берлінські власти викрили широко розгалужену комуністичну орґанізацію, яка висилала своїх членів на фальшовані пашпорти до Злучених Держав Америки. Наступило багато арештовань. Слідство ще не покінчилося.

СТЕЖНІ ЛИСТИ.

Віденські часописи повідомляють, що поліція розіслала стежні листи за урядовцем большевицької торговельної місії, Ів. Петровичем Самойловим. Він був ліквідатором больш.-австр. торг. Тов. Коли австрійська ґрупа забрала свої капітали, Самойлов мав зліквідувати Т-во. Він здефравдував 25,000 дол. і 14,000 нім. марок і мав на приказ свого уряду вернутися в Москву.

СИНЕНЬКА-ІВАНИЦЬКА СТИПЕНДИСТКОЮ МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

На ювілейнім святі українського вчительства у Львові відспівала пані Синенька-Іваницька кілька народних пісень і здобула собі велике признання публики. Між публикою був і митрополит А. Шептицький, котрий, почувши голос молодої співачки, рішився дати нашій співачці стипендію на виїзд до Медіоляну на дальші студії співу. По закінченню студій виїде п-ні Синенька-Іваницька в чужі краї і певно здобуде нам милою піснею нових приятелів.

ГРОМАДСЬКА РАДА РАДИТЬ У ВЯЗНИЦІ.

Цілу ґромадську раду містечка Вомерсом засуджено на кілька місяців тюрми за підкупство. Один батько хотів вистаратися своїй дочці посаду учительки і заплатив ґромадській раді 25,000 франків. Бурмістр і радні поділилися тою сумою. Бурмістра і двох радних засуджено на 6 місяців, а прочих радних на 4 місяці тюрми. Окрім цього мають заплатити всі високу ґрошеву кару.

ПАЛЯТЬ ЗБІЖЕ.

Большевицькі часописи подають тривожні вісти про збіжову акцію на півдні СРСР. Господарські орґанізації не дали досить живарок і складів для збіжа. Колективи не всилі спрятати збіжа, бо селяни страйкують. У Київі влада замісць дати колективам машини, вислала анкету із 700 питань. На Україні селяни підпалюють збіже на пні та накликають до страйку та нищення збіжа. В Дубрівнім (Чернигівщина) селяни вбили голову комуни „Побіда", Молойка.

І ТОЙ ЗАМАЛО ЛІВИЙ.

Польський комуніст поет, Бруно Ясенський, написавши твори „Спалюю Париж", „Слово про Якуба Шелю" та кілька досить талановитих віршів у дусі комуністичної ідеольоґії, тішився прихильністю комуністичних вожаків. Його іменували керівником, культурної секції для польських національних менщин у СРСР і жив собі чоловік непогано. Але в останньому часі радянська преса і марксівські критики почали проти Бруна Ясенського гостру кампанію, закидаючи йому, що він, таксамо як Ґоркий, Хвильовий, та багато інших письменників, віддалився у своїх творах від комуністичної ідеольоґії. Преса пише, що Бруно Ясенський буде усунений з посади керівника культурної секції польських меншин.

МАВ ДОСИТЬ ЕМІҐРАЦІЇ.

Син відомого російського політика й публіциста Петра Струве, втомившись 10-літним скитанням на еміґрації, вступив до монастиря в Юґославії, шукаючи там тиші і спокою для своєї душі. Константин Струве прибрав імя Сави. У цьому монастирі Струве буде найінтеліґентнішим монахом: він укінчив фільософію і теольоґію в Ґайдельберґу та православну академію в Парижі.

СТРІЛИ В СУДОВІЙ САЛІ.

В Темешварі відбувалась судова розправа проти надзірної ради збанкротованого банку. Коли директор банку, Опрея, почув, що прокуратор промовляє проти нього некорисно для його справи, зденервований обвинувачений вихопив з кишені револьвер і стрілив до прокуратора і до предсідника трибуналу. Прокуратор сховався під стіл, предсідник утік, а куля ранила тільки одного протоколянта. Після цього обвинувачений випив фляшку отрути й опинився в шпиталі.

НОЖЕМ У СПИНУ.

Вільгельм Месс напав у Калуші на Михайла Сербина і ножем пробив його так, що Сербин опинився в лічниці і лікарі ствердили сильне поранення легенів і хребетного стовпа. Злочинця арештовано і він признався, що поранив Сербина через якісь особисті порахунки.

КАМІНЬ УБИВ ЖІНКУ.

У Кійданові (пов. Бучач) 62-літня Дорка Проста копала в полі пісок. Коли набирала пісок, усунувся камінь із горішнього берега та впав Простій на голову й убив її. Другу жінку, що була з Простою, каміння зранило.

ГРІМ УБИВ ПАСТУХА І 20 ОВЕЦЬ.

В селі Кисилеві вдарив грім у череду овець, що скрилася була разом з пастухом під дерево. Пастух зістав спаралізований на один бік, а 20 овець убиті.

БОЙОВНИЧИЙ СТРАЖНИК.

В Рогатині, пов. Городенка, пограничний стражник Михайло Конах посварився з Федором Стельмахом і набив його. Колиж Стельмах подав на нього до суду скаргу, стражник Конах із пімсти стрілив до нього 5 разів з револьвера та поранив так, що Стельмахови треба було ампутувати ногу. Конаха арештовано.

КРОВАВА МЕСТЬ.

Анну Яцишин, дівчину в Підкамени, пробив ножем Мих. Ґрос за намовою її давніщого любовника Петра Мацейка. Мацейко мав платити дівчині на удержання дитини і намовив Гроса до цього злочину, який впрочім до ніякої цілі не доведе і нічого не поможе. Обох спільників лихого діла арештовано і віддано до суду, де їх не мине заслужена кара.

ТЕНК — СИКАВКА.

В Берліні відбуваються щораз частіше ріжного рода демонстрації, з якими берлінська поліція має доволі діла. Щоб не уживати оружа проти демонструючих, придумано опанцирену сикавку, що може викидати водну струю на 50 метрів, для охолодження горячки товпи. Берлінська поліція сподівається, що в сей спосіб вона буде могла розганяти навіть найгрізніші збіговища і демонстрації без всякого проливу крови.

АКТОРИ ПРОТИ ЖИДІВ.

„Красная Газета" пише про антисемітизм у державних театрах у Ленінграді. Артисти та робітники проголосили бойкот театральних працівників-Жидів і заповіли боротьбу проти напливу Жидів до театрів. Влада потягла до судової відповідальности дві артистки ленінградської опери за слова „жидівська комуна".

СМЕРТНА КАРА В КОЛОМИЇ.

Дня 16. липня около 5. год. рано на подвірі окружного суду в Коломиї відбулося виконання смертного присуду на Івані й Ілащі Кордійчуках, що в квітні 1929 р. вбили Шенгольца й Івана та Доцю Франчуків.

ДОБРЕ ДУМАВ, АЛЕ ЗЛЕ ЗРОБИВ.

Один мадярський маґнат хотів висказати свій подив одній артистці і назвав свойого перегонового коня її іменем. Але артистка обидилася цим і вдалася до суду. А суд вирішив: Хто дає коневи імя славної артистки, не робить цим самим даній артистці комплименту навіть тоді, колиб кінь виграв національну премію. І маґнат мусів заплатити судові видатки.

З ЛЮБОВИ ДО БРАТА ПОВІСИЛАСЯ.

В Сеґедині (Уґорщина) помер цими днями один урядник залізниці, що мешкав разом зі своєю 69-літною сестрою. Вона скупала труп брата, вбрала його і повісилася. З листа виходить, що між ними була така умова.

ПОЧАЛИСЯ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ ІТАЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ

ПАРИЖ (Франція).—Стало відомо, що вже деякий час провадяться переговори між французькими та італійськими представниками. Переговори йдуть в двох напрямках, а саме: в справі обмеження воєнної фльоти обох держав і в справах загальної зовнішньої політики Франції та Італії, особливо в африканських кольоніях.

Сподіваються, що ці переговори розвіють напруження, яке панує між цими державами з часу лондонської конференції й після цих преліминарних переговорів буде нарешті склекана відповідна конференція. Початки переговорів між цими двома сусідами значно полекшують европейську політичну ситуацію й дають надію, що там усталиться спокій на довший час.

ДЖІЛІС ПРОТИ ФЕДЕРАЦІЇ ЕВРОПИ.

ЦЮРІХ (Швайцарія). — Підчас дискусії справ Ліґи Націй на секретному засіданню комісії Другого (соціялістичного) Інтернаціоналу виявилося, щои представники англійської Партії Праці висловлюються проти пропозиції Бріяна створити федерацію Европи. Представник цієї партії Джіліс рішучо висловився в імени своєї партії проти проекту Бріяна.

Хоч член партії й міністер справ закордонних Англії, Гендерсон, відповів прихильно на пропозицію Бріяна, партія його не підтримує, бо вважає, що цей плян дає можливість Лізі Націй вживати широко своє право санкцій, на що англійські соціялісти не хочуть погодитися.

Представник німецької соціялістичної партії заявив, що Німці підтримують предложення Бріяна, бо вважають, що воно неминучо має привести до ревізії Версальського мира. Треба сподіватися жвавих дебат над цим питанням підчас загального засідання екзекутиви Другого Інтернаціоналу.

КЕЛОҐ КАНДИДАТОМ ДО СВІТОВОГО СУДУ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Данська делеґація до Ліґи Націй висуває кандидатом у члени світового суду бувшого американського секретаря стейту Келоґа. Загальна опінія така, що Келоґ має надію бути вибраним у члени суду на загальному засіданню Ліґи Націй. Раніше, як відомо, був членом суду бувший секретар стейту Гюз, який був вибраний великою більшістю.

Сподіваються, що й Келоґ буде вибраний також значною більшістю, бо його імя стало популярним у звязку з відомим пактом проти війни.

ОЛЕНА ПІДЕ ДО МОНАСТИРЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Кореспондент ґазети „Лондон Дейлі Гералд" повідомляє з Букарешту, що розведена дружина короля Кароля, Олена, вже довший час працює в одному шпиталі, разом з монахинями, доглядаючи хворих. Вона також проводить багато часу на молитвах та в читанню релігійних книжок.

В близьких колах до неї говорять, що вона скоро поступить у монастир, який уже вибрано для неї.

РІЧНИЦЯ ПАЛЕСТИНСЬКОЇ МАСАКРИ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — Британська влада вживає заходів, щоби в річницю палестинської масакри не допустити до вуличних демонстрацій та до нової різні. Як відомо, минулого року було вбито 133 Жидів і 120 Арабів. Головний арабський духовний провідник (великий муфтій) видав до всіх Арабів відозву, в якій закликає їх до оголошення цеї суботи страйку на знак жалоби по загинувших Арабах.

Британська влада ці відозви сконфіскувала й сконфіскувала арабські ґазети, в яких вони були видрукувані. Влада заявила, що вона сконфіскує кожду англійську, жидівську або арабську ґазету, де появляться хоч лише витяги з цієї відозви. Вживають заходів для охорони спокою, щоби не допустити до нових заворушень.

ЛЯКАЮТЬ ВІЙНОЮ.

МОСКВА (СССР). — Радянська влада зробила в Москві трівогу буцімто на місто напали чужинецькі літаки, які бомбардують його отруйними ґазами. Над частиною Москви літало шість воєнних літаків, які випускали дим, котрий мав означати отруйні ґази.

До них „стріляли" сліпими набоями гармати, по місті ревіли сирени, дзвонили дзвони, ревли фабричні гудки, а пожежники їздили своїми возами з місця на місце, немовби ґасячи пожежу, яку спричинили ворожі літаки. Це мало послужити населенню наукою, що робити підчас нападу на Москву чужинецьких літаків.

ВІЦЕКОРОЛЬ ОДЕРЖАВ ЛИСТА ВІД ҐАНДІЯ.

СІМЛЯ (Індія). — Віцекороль Індії, лорд Ірвін, уже одержав листа від Ґандія з умовами припинення боротьби індуськими націоналістами проти Британії. Лист підписаний Ґандієм та іншими вождами націоналістів, які з ним сидять у вязниці. Змісту листа віцекороль ще не оголосив, бо ще на склав своєї опінії, як поставитися до умов Ґандія.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Ситі і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи", Montgomery 5—0498. Тел. У. Н. С.: Montgomery 5—1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

МОНАРХІЯ ДЛЯ „МУВІС"

„Коли вертає німецький цісар?" — мають питатися в Німеччині заграничні туристи. Головно Американці так люблять питатися. На таке питання Німці тільки плечима здвигають. Німець завдає собі богато питань, яле се питання для нього не існує. У ріжнородних і скомплікованих питаннях Німеччини питання повороту кайзера нема. Відповідаючи на назріваючі питання, німецькі партії перегруповуються, зміняють союзників і ворогів, але сього вони ніколи не роблять для питання повороту кайзера. Німецькі партії про нього забули. Його ледви коли згадується. Політично він не має найменшого значіння. І то не тільки він особисто, але й ціла монархія, як ідея.

Занепад монархізму в Німеччині дійшов до того, що нова „консервативна народна партія", яку веде бувший націоналістичний лідер граф Вестарп, уже більше не є за монархію. Один з головних речників сеї партії заявив публично, що „монархія надається тільки для „мувіс" і більше для нічого". Старі консерватисти протестували проти відложення до архіву ідеї монархізму, але на сей протест жмінки переїджених міллю ґенералів та аристократів ніхто не звертав найменшої уваги. Навіть консервативні ґазети помістили протест тільки як незамітну новинку в куточку. Монархія перестала в німецькій політиці грати якунебудь ролю.

Про подібний занепад монархістичного руху свідчить недавне святкування сто-літної річниці уродин покійного австрійського цісаря Франца Йосифа І. Австрійці забули на цісаря, що панував над ними три чверти століття, до того, що не було за що цісареви поставити навіть памятника. Святочний комітет зрезиґнував з памятника та хотів удоволитися таблицею з медалею цісаря в плоскій різьбі. Але й на се не стало жертв та комітет мусів удоволитися самою тільки таблицею. Подивитися на таблицю прийшло роззявів досить, але ніхто не вважав монархію на стільки живою ідеєю, щоби їй дати одного цента.

Навіть на Угорщині, де святковано память Франца Йосифа як великого мадярського короля, що зробив Мадярів великою політичною силою, ті, що святкують память монарха, не хочуть пустити ні крихітки своєї влади на користь тих, яких на словах вони признають правними правителями. Просто, що з воза впало, то пропало. Монархів памятали, як довго вони панували. Не стало їх, не вернутися їм. Тільки люди з старечим розмягченням мозку вірують у їх поворот.

НАШЕ ГАСЛО

Большевики люблять за кордоном виставляти на демонстраціях та підчас масової пропаґанди ріжні домагання в інтересах „робітночої кляси". Ті гасла, які вони висовують для боротьби „за краще майбутне", майже всі без винятку можуть бути поставлені як домагання до самих комуністів. Вони кричать, що треба домагатися зменшення збройних сил у ріжних державах, домагатися зменшення витрат на підготовку війни, домагатися соціяльного забезпечення для робітників, домагатися свободи робітничої преси, свободи робітничих спілок, домагатися зменшення годин праці, поширення для народу освіти, звільнення політичних вязнів й т. д.

Це все такі гасла, під якими кождий свідомий Українець і демократ підпишеться двома руками, але при одній умові, що ці самі домагання будуть поставлені й до большевиків. Ще ліпше, колиб самі большевики самі показали примір, що вони не вживають цих гасел лише для своєї партійно-революційної пропаґанди, щоби потім комуністично-деспотична партія панувала над робітництвом і працюючими масами.

Большевики остаточно виснажують матеріяльно своє населення й тягнуть з нього останні центи на зброєння своєї армії. Процентово витрати большевиків на армію та на ріжні поліційні й жандармські (чекістські) війська значно більші, ніж були в царській Росії, а порівнювати їх з тим, що процентово тратить на свою армію Німеччина, або Америка й навіть більшість інших держав світу, просто неможливо. У большевиків цей процент такий високий, що можна би було дивуватися, як нарід видержує тяганину витрат на військо та на поліцію й жандармерію, колиб не знати, яких способів гнету й терору большевики вживають, щоби змусити населення коритися їм.

Першим домаганням свідомого робітництва до большевиків повинно бути: Геть російський мілітаризм! Не витрачуйте народних грошей, добутих з крови й поту робітників і селян на армію та поліцію й жандармерію! Не тягніть народ до тяжкої військової повинности й не женіть людей з України служити в зимний Сибір, в гнилий Ленінград, чи десь у сибірські тундри.

Гроші, які тратять большевики на безглузде зброєння Росії, треба вжити на народню освіту, на лічниці, на поліпшення культурного, санітарного та економічного життя народу, який тепер вигибає.

Робітники в радянщині знаходяться в таких застрашаючих санітарних умовах праці, в таких застрашаючих умовах життя, хоріють від недоїдання, ходять босими й обірваними, що кожна хоч троха думаюча людина, яка має хоч крихітку людяного почуття, мусить домагатися від большевиків поліпшення становища радянського робітництва. Такий голос мусить піднести все свідоме робітництво світу й домагатися, щоби большевики на ділі показали, що вони не лише кличуть других до поліпшення стану робітництва, але, в першу чергу, завели це в себе й показали на ділі, як це треба робити.

Робітництво в Росії не має своїх професійних організацій, незалежних від комуністичної парті; воно не має своєї робітничої преси, бо поза партійною комуністичною пресою жадна інша під большевиками не істнує. Отож мусимо домагатися свободи робітничих професійних спілок, свободи робітничої преси, бо не станеж робітництво само себе пхати в капіталістичне рабство й не стане в своїй пресі вести пропаґанду проти своїх власних інтересів. Комуністична партія не допускає жадної свободи в свойому царстві, бо вона є партією деспотично-правлячою, партією влади, яка пильнує лише своїх інтересів, а не інтересів працюючих мас чи взагалі народних інтересів.

В комуністичній Росії нарід вмирає й гине з голоду та від постійного недоїдання, а комуністичні можновладці вивозять за кордон харчові продукти, відбираючи їх від народу. Нарід не має жадних фабрикатів і змушений платити за пару черевиків 60 долярів, а найліпший робітник заробляє лише 70 долярів на місяць. Більшість робітників заробляє яких 20—30 долярв на місяць, тому два, або три місяці треба робити на пару черевиків, а большевики стараються вишкробати все, що мають зі старих фабрикатів та з нової продукції викинути за кордон, по цінах собі на страту, щоби там викликати дезорґанізацію промисловости й викликати безробіття серед робітництва инших держав. Мусимо піднести гасло: Геть з провокацією й зі здирством всього, що лише пощастить, з нещасливого народу, який знайшовся під ярмом комуністичної партії.

Школи на радянщині не мають навчебних приладів, не мають паперу, книжок, олівців і т. д., а комуністична партія кидає міліони рублів на пропаґанду комунізму поза межами Росії, на видання ґазет в африканських джунґлях, де Ніґри не лише читати не вміють, але й паперу звичайного не бачили. Комуністична партія тратить міліони рублів, кріваво-добутих зі своїх невільних рабів, поза межами Росії на поширення своїх ідей, а власне населення за ті ідеї платить в радянщині кровю й потом.

Взагалі, коли ми лише порівнаємо те, що пропаґують за кордоном большевики та що вони завели в своїй сатрапії, то тоді побачимо всю їх брехню, облуду, провокацію й злодійство супроти працюючих мас. Побачимо тоді, як далеко вони відійшли від гасел, які проповідують й на скільки ближче до них стоїть кожда демократична держава світу, а навіть і деспотичні держави значно обігнали їх на шляху культури, проґресу й поліпшення соціяльного та економічного стану працюючих мас.

Терор, вязниці й каторга панують на всіх землях, котрі знаходяться під владичеством большевиків. Міліони народу загинули від руки большевицького ката, міліони загинули в каторзі й міліони тепер умирають в страшних муках на далеких засланнях. Нема надії й навіть нема чого мріяти, щоби большевики поліпшили їх стан, щоби вони змінили свою тактику та політику, бо їх шлях і способи правління народом — шлях всіх деспотичних урядів усіх часів і всіх народів. Доля їх така сама, як і всіх тих деспотів — мають загинути в огні крівавої революції, розтерзані обуреним народом.

Нашим гаслом є гасло боротьби з большевиками, боротьби з окупацією ними українських земель, боротьби в імя гуманних гасел, тих ідей, які по всьому світі голосять і большевики та які вони так нахабно й жоретоко потоптали в свому царстві й потопили в потоках народньої крови та завалили страшними горами трупів їх божевільного експерименту.

ХТО ВИНЕН ЗА ТЕПЕРІШНЮ ПОЛІТИЧНУ АТМОСФЕРУ НА ПІДКАРПАТТЮ?

(До уваги всім урядовим кругам, яких репрезентують „Подк. Гласи").

Недавно написали „Подк. Гласи", що до ужгородської жіночої семинарії не була принята дівчина директором „українофілом" Желтваєм. Вістка про се діло також констатувала, що дівчина кінчила горожанську чеську школу.

Сей самий факт зраджує, я к и м и середниками оперується на Підкарпаттю тоді, коли ходить о те, щоби научувати проти всего, що є українським у нас. В такім випадку вербується всі можливі чинники проти нас. Чехів, російських еміґрантів, жидів, мадярів і мадяронів позтягають до одного табору лише на те, щоби вдарити на нас і помочи винародовити Русина.

Ми ще не забули, яким балканським способом писали „Подк. Гласи" проти Василіян. Не забули і на те, як скінчилися ті спори перед судом. Не забули на те саме, що урядові круги створили рівночасно чеський дневник („Подк. Гласи") тоді, коли застановлено одинокий руський на Підкарпаттю („Русин"). А не забули головно того, який „тромельфаєр" був отворений з кождої новинки мадярської, кацапської, чеської й мадяронської проти нас тоді, коли Тацинець вистрілив з револьвера. Навіть найшовся тоді сенатор, який відважився на улиці перед директором поліції денунціювати Гоговний Виділ Просвіти клеветою, що вона дає притулок ірედентистам. Думку свою до денунціяції взяли з новинки мадярської „ала" „Подк. Гласи".

Не забули ми і тих усіх надужить, які були зроблені „перфас ет нефас" при витворенню нової яничарської ґенерації. Тут ми думаємо передівсім за ті намовлення і загроження родичам-Українцям, щоби своїх дітей давали до чеських шкіл.

А тепер, понове гласіти, мате своє жниво. Можете збирати овочі, зерно яких ви сіяли. А такого жнива пізніще буде більше. Ваші овочі красненько дозрівають в тих 150 чеських школах на Підкарпаттю, які ви своїм шовінізмом тут у нас посіяли. (А се робилося і робиться на Підкарпаттю тоді, коли в народних наших українських школах якраз бракувало 150 учителів). Редактори Гласів та їх інформатори могли би прийти на вступні іспити до нашої семинарії й переконатися, що тутешна Українка підкарпатська, яка на намовлення якогось гласіста ходила до чеської горожанської школи, забула правопис своєї рідної мови. По чеськи досконало не научилася, по свому забула.

І так витворився нечуваний монструм, нечувана рідкість, яка виросла в атмосфері гласістів, яка неспосібна до ніякої школи (бо не знає ні одної ні другої граматики) і може бути кандидатом хіба до якогось „общества" на почесного члена.

Тяких нам овочів наплодила шістьрічна політика всіх гласістів — слабоньких епіґонів Гавлічка.

А то саме робиться у нас не лише на педаґоґічнім полю, але також і на культурнім і політичнім.

(„Свобода", Ужгород).

Чоловік: Чи ти вже готова?

Жінка: Хвилиночку, ще лише заложу капелюх.

Чоловік: То добре, я за той час обголюся.

—o—

Прохожа (до вуличника): Ти не стидаєшся в таких молодих літах курити папіроски?!

Хлопець: Чому ні, та що вдію, коли на куреня циґар не можу собі позволити!

Пієтарі Пеіверінта.*)

ЯК Я ЯРМАРКУВАВ

(2)

— Ну, так, ти розумна людина і я нічого від тебе не хочу. Та де найти би нам місце, де нам ніхто не перепиняв би? — спитав він живо, начеб уже на-пів непритомний.

— Тут є купальня, є в ній сіни з лавками, там буде добре, — порадив я.

— Так, це справді добре, пійдемо туди! — сказав штукар.

Ми пішли на подвіря, а я заніс барилочку риби у хату, де я наняв був собі кватиру. Потім ми всі чотири пішли до лазні, щоби побачити ті штучки.

Штукар почав представлення. Взяв три карти та попросив мене, щоби я приглянувся їм. Потім поклав ці карти одна на одну та просив мене, щоби я сказав, котра з них карова дама. Одначе він робив усе так недоладно, що я виразно міг бачити, де карова дама і я показав її йому.

— Ну, не казав я, що ти богато мудріший, ніж інші — сказав штукар. — Ніхто інший передтим не вгадав.

Потім показав цю штуку ще кілька разів і за кождим разом із тимсамим вислідом. Карова дама була назначена червоною точкою і не була ніяка штука пізнати її.

Мені було вже доволі тих його штук і я сказав:

— Не можете показати мені щось ліпшого, того мені вже досить.

Він сказав, що я побачу ще більш заплутані речі, коби я лише був терпеливий. Рівночасно згадав, щоби кожен поставив пять копійок. Я не хотів.

— Ти направду чудак, — сказав один із присутніх до нього. — Знову будеш грати за гроші, хоч ти щойно недавно втратив десять рублів. Тиж бачиш, що той чоловік угадає за кожнім разом.

Тоді то варта було побачити, як той штукар розсердився.

— Чи ви мій опікун? — спитав він — Це мої гроші і я роблю з ними, що хочу. Хто вам дав право докучати мені та чого ви хочете приказувати мені. Кажу виразно, що не стерплю того. Як можете так поступати в присутности незнакомого! Він добре зробив би, колиб дав вам поза вуха, а коли він не дасть вам, то я дам, коли ще раз отворите пику, щоби говорити такі дурниці. Я маю більше грошей, ніж десять таких як ви тай не потребую моїй матері говорити, що я зробив із грішми, так як ви мусите. Я дістав дві тисячі рублів, як я продав моє господарство, а двіста рублів узяв собі у кишеню на ярмарок. Цей бере гроші, а той видає, тебеж це нічого не обходить!

Потім обернувся до мене та сказав преспокійно:

— Не робіть собі нічого з того, що він говорить. Він припадково здибався зі мною, та я не маю з ним нічого до діла, таксамо, як він зі мною. Кожен із нас поставить десять копійок.

Я не мав зовсім охоти до того, бо щось говорило мені, що тут не все в порядку. Та мені закрутилося в голові, а думка, що можу легко заробити гроші, стала брати верх надімною. Зрештою, я думав, що це не є гра в карти. Треба лише вгадувати з трох карт, а все це було зовсім невинною забавкою.

— То зачинаймо! — сказав я вкінці та поставив десять копійок.

Розложив карти, а я й тепер без труду вгадав, котра з них карова дама.

— То дивне, що я ніразу не можу так поставити карт, щоби він не вгадав. Справді, якийсь дивний чоловік! Ще раз десять копійок! — сказав він і дав мені це, що програв.

Наново розложив карти, а я вгадував.

Тепер уже ніхто з нас не питав, чи маємо ставити копійки, лише, як карти розложено, я вже дав, дістав, що виграв і ми знову поставили ставку.

Ми не богато говорили, а гра розгрілася на добре. — Тепер угадай! — казав він кожен раз, а я вгадував і вгадував усе добре.

Вкінці виграв я шістьдесять копійок.

— Тепер на пробу поставимо рубля — сказав грач у запалі.

— Не будь дурний. Кінчи. Коли й ще стільки маєш грошей, то мусить вичерпатися при такій грі, — перестеріг його тепер один із приятелів і вдав, начеб хотів схопити його за руку, щоби його зупинити.

Мій товариш розсердився, вдарив тамтого в груди, що він заточився аж під стіну. Потім затиснув пястук і загрозив, що порадить собі з ним інакше, коли він мішатиметься в його справи.

Потім виняв гаманець, ударив ним так сильно об стіл, що він тріс, а срібняки покотилися.

— Ми не потребуємо в них просити дозволу — сказав він. — Поставимо по рублеві?

Мені геть закрутилося в голові, що можу так легко виграти. Так заробляти гроші це щось іншого, ніж заробляти їх із трудом і муками. Щоправда, я думав, що це не зовсім у порядку, та чи було би ліпше, коли він утратить гроші в користь когось іншого? Таксамо добре я міг би мати з того якусь частку. Цеж було легко вгадати, котра з карт є карова дама, бо ця карта на відворотному боці мала маленьку червону крапку. Тієї крапки він видно не запримітив. І взагалі він був якийсь такий дурний та неповоротний, що не треба було завдавати собі богато труду, аби вважати на котрий бік упала карта, яку я мав угадати.

Таж це я щасливо вибрався на ярмарок, бо дістав десять рублів за матерію, а тепер може ще виграю якийсь срібняк.

Та що скажу жінці, як вернуся додому? Вона була справедлива християнка — а яж мусів би сказати їй всю правду. Е, вже найдеться якийсь спосіб на те. Добре, що я дістав гроші за матерію, то тепер можу трохи поставити на карти.

Так я подумав і грав далі.

Ми поставили по рублеві, а він розложив карти. Я добре приглянувся картам, та тепер дві карти мали по червоній цятці.

Одначе я добре бачив, на який бік упала карова дама, так я собі думав, і вказав на цю карту.

Та я помилився.

— Другим разом я вже вгадаю, — сказав я собі та взяв знову рубля із гаманця.

— Ну, то ще раз! — сказав він розрадуваний.

Розложив карти та поклав рубля.

Одначе тепер лише одна карта мала червону цятку.

— Оця то карова дама! — сказав я та вказав на карту.

Та я знову не попав на неї.

— Ти знову помилився, — сказав він тріюмфуючо та взяв гроші.

Я докоряв йому, що він поклав крапки на карти, щоби мене збаламутити. Він присягався, що ніяких крапок не клав ані не забирав їх. Коли щось таке було, то це був простий припадок. Показав свої руки та радив узяти інші карти, тому що я не довіряю йому.

Я пристав на те та сказав, що гратиму лише, поки не відіграю моїх грошей. Бо я вже чогось став побоюватися.

Він узяв інші карти. Почалася гра з таким самим поганим вислідом.

Я втратив уже шість рублів — піт і працю моєї жінки. Мій грач умів тепер дуже добре так ставити карти, що я не вгадував. Тепер уже він не виглядав на такого дурня. О ні, він не був дурний — а я не був розумний.

Нараз прийшло мені до голови, в яку то засідку я попався. Його хитре вговорювання, його ради, штучки, вдавані пересторог и його товаришів, їх суперечка та моя перша виграна, все це були лише очка сіти, що я в неї мав попастися. Я так налякався, що дрижав на всьому тілі. Охота виграти на карти та забагатіти геть відійшла від мене.

Я бачив перед собою недоспані ночі моєї жінки, її трудящість, її недостатки та її довіря до мене та любов. А я відплатився їй так, що те, над чим вона стільки напрацювалася для нашого спільного добра, програв у карти. Щойно журився я тим, як я поясню їй це, що я заробив стільки грошей — тепер сушив я собі голову над тим, як то я розясню їй, де я подів гроші, що їх дістав за матерію.

У розпуці заграв я ще раз, бо надіявся, що щастя навернеться до мене. Та воно вийшло таке, що я втратив і семого — мого останнього рубля.

— Я вже більше не граю, — сказав я та шпурнув картами на лавку.

— Як хочеш! — відповів грач і зі сміхом зібрав розкинені карти.

Я глянув на його товаришів, що то так журилися його втратою, а тепер побачив у їх очах діявольську радість.

— Найліпше буде, коли назад віддасьте мені мої гроші, бо ви обманули мене в недозволений спосіб, — сказав я в люти.

— Ти цікава людино, — сказав мій грач. — Насамперед годишся грати, а потім, коли програв, хочеш, щоби тобі віддати гроші. Ходи зі мною у коршму, скажу дати тобі чарку.

— Я хочу мати мої гроші назад, мені не треба твоєї горівки! — сказав я рішучо.

— Гроші останутъ там, де вони: є, цього можеш бути певен, — відповів грач.

— Та я хочу їх мати, коли не по доброму, то дістану їх на силу — обстоював я при свойому.

— З того нічого не буде. Нас тут трох — сказав він мені.

Вони збиралися відходити. Я схопив грача за груди та сказав, що не пущу його, поки не віддасть мені грошей. Та він не пристав на те, а счинив бійку. Цього ще недоставало!

(Конець буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„УКРАЇНСЬКА ШТУКА В АМЕРИЦІ".

Відповідь на статтю із повищим заголовком І. Бондара в „Свободі" із дня 6-го серпня 1930 р.

Я дуже радий, що дописувач порушив справу українського танку, бо бачу в тому великий поступ танкового мистецтва, коли про його починають писати а то й критикувати та давати слушні вказівки на майбутнє. Розумна критика та розумні зауваження тільки помагають. Однак я не можу погодитися з деякими реченнями цього допису, що примушують мене дати на їх деякі може не знані для дописувача пояснення. Шановний дописувач подає дослівно так: „Наш балетмайстер Василь Авраменко безперечно в Америці найбільше фаховий в українських танках. Перевів він **уже тут велику роботу, розбудивши інтерес** до українського національного танку серед Українців і серед чужинців. **Та це треба уважати лише початком роботи. Це лише перші кроки тих дійсних реальних наслідків, яких ми маємо право сподіватися і вимагати у В. Авраменка** (підчеркнення мої). **Школи не сміють із закінченням курсу завмірати й розвязуватися, а навпаки повинні перетворюватися в постійні організації молоді, в товариства для плекання українського танку. Для цього В. Авраменко, організуючи школи, повинен вишукувати серед місцевих учнів талани і підготовлювати їх окремо на інструкторів, на своїх заступників, які продовжувалиб далі почату ним роботу. Тоді буде закінчена й доцільна та дійсно національна робота, а не лише бизнесова праця нашого балетмайстра, коли він виконає ту програму".** (підчеркнення моє).

Мені закинено, що я роблю більш „бизнесову" роботу а не національну, а я скажу: колиб моя школа була на бизнесовому ступні, то булоб краще, бо тоді, коли є гроші, то можна більше зробити національної роботи.

При закінченню кождої заснованої мною школи всіх танцюристів зорґанізувалось в клюби, товариства й секції танцюристів і призначались найздібнійші учні за інструкторів при великих товариствах, чи парафіях. Коли вони порозпадалися й не провадять дальшої праці, то це не тільки моя вина, але найбільше тих товариств, чи парохій, що замісць піддержувати танцюристів та зорґанізувати чим мога більше молодіжи, сами їх розбивають. У той спосіб, що вони находять вільні дні в своїх салях для „шімів", карт, пиянства та безглуздої сварні, а для української рідної молодіжи, що зорґанізувалася в секцію танкову, салі вільної нема. Тож не диво, що молодіж розбігається, тратить охоту до праці, та йде до чужих. Це одна із причин, що зупиняє дальший розвій українського танку.

Я сам кажу, що це початок праці. Але коли дописувач хотівби, щоб український танок в скорому часі перетворився в справдішний балет, та став у повному розцвіті слави для українського народу, то не одиниця тільки має займатися цею справою, але також і цілий загал нехай не буде байдужий, а візметься серіозно до культурної праці, та нехай піддержує в першу чергу матеріяльно а потім і морально тих, що працюють над піднесенням нашої штуки на чужині.

Відносно моїх спочинків та дрімань. — Скоро буде 10 літ моєї праці й школа стараеться видати хоч коротку історію десятьлітньої праці, тоді дописувач буде мати поняття, чи міг я дрімати та відпочивати. Коли за цей час прийшлося з великими перешкодами переїхати рідні землі та чужі держави.

Тепер хочу подати до відома, які заходи я робив, щоб справу українського танку поліпшити: а) Минулої осени я наняв у Ню Йорку Український Народний Дім, щоб було можна ширше розвинутися й більш систематично працювати над українським танком. Коли я винайняв дім, то провідники нюйорських товариств казали, що піддержуть мою справу, та так піддержали, що я стратив час і всі гроші, що дала мені провінція. Учнів на останньому звичайному курсі було 18 і то більша частина з Бруклина та з Асторії, а Ню Йорк, що має понад сорок тисяч Українців і багато товариств, дітей не прислав й товариства нічого не помогли. б) Навіть не помогло, коли я дав 100 даремних білетів священикам на семій вулиці й просив, щоб вони роздали між молодю, як рівнож й самих священиків запрошував, але на виставі їх не бачив, як рівнож на сто даремних білетів був тільки один. Я пішов ще дальше, бо сказав їм, що їхню школу й їх цілий хор навчу за пів-даремно і також ніхто не зголосився. Колиб не одиниці як: Сурмач, Єдинак, Боднарі, Бриґідир, Дроботій, Стеткевич, Куцик, Редчук, Олійник і інші — то школи у Ню Йорку не булоб.

Або ще треба згадати про перший виступ у Ню Йорку, на якому виступало 350 танцюристів, з яких більше ніж 300 було зпоза Ню Йорку. Публика на такий виступ не прийшла із самого Ню Йорку, бо її можна було на пальцях почислити, а була чисельна публика із провінції. Цей виступ приніс мені такий бизнес, що цілий рік треба було віддавати довги за його. Так наша суспільність уміє піддержувати тих, що працюють для українського імени, але та сама суспільність перед чужинцями збирає кредит для себе, як за свою власну роботу. Та таке саме було й на провінції. Якраз числом треба демонструвати театри перед чужинцями, тоді аж чужинці будуть приходити на нашу штуку та нас матеріяльно піддержувати, а не так, як робить наше громадянство, що й на виступ не прийде а потім числить, скільки то Авраменко заробив із виступу, або як пішов бизнес.

Зараз по виступі зробив був громадянин Сурмач заклик до громадянстта в Ню Йорку та загалу, щоби орґанізували великий виступ у ліпшій салі та вивести наш танок перед американську публику. Сурмач дав від себе на цю ціль 50 долярів. Крім цего здається ще двох осіб, ніхто не зголосився, так що український танок і сьогодня не бачить Бродвею, а великого виступу зробити було неможливо, бо громадянство є байдуже до цієї справи разом зі своїми орґанізаціями, яким пропозиції добр. Сурмача було дуже легко перевести. Я сам зробити не міг більше, як дотепер зробив. Я дуже радий бувби, колиб шановний дописувач взяв на себе орґанізацію і переведення цього пляну, який він подав, а я радо згоджуся виконати тільки ту роботу, яку я розумію та до якої я маю дар. Я зі свойого боку пропонувавби, як найскорше цієї осени скликати збори зі всіх представників товариств, які є Ню Йорку і близької провінції й нехай вони докажуть, що вони можуть й хочуть добро зробити для України.

На ті збори закликати всіх професіоністів, артистів, діріґентів, музиків, композиторів і представників від танку, щоби створити дійсну орґанізацію, яка малаб занятися удосконаленням й виведенням української штуки — не партачами, а фахівцями свойого діла. І нехай Ню Йорк це зробить, бо він є нібито столицею української іміґрації, на яку очи цілої провінції є звернені. Коли Ню Йорк щось доброго створить, то й провінція піде за ним до кращого нашого майбутнього на іміґрації.

Треба занятися створенням мистецької інституції, при якій має повстати:

1. Школа діріґентів хорового й сольового співу.
2. Школа музиків й створення орхестрів.
3. Школа Січей українського пласту та всіх галузей спортового життя.
4. Школа інструкторів танцюристів, та студії українського балету.
5. Школа загальної освіти.
6. Школа драматична, з якої малиб вийти режісери й добрі артисти.
7. Школа фільмова.
8. Школа ручних робіт а головно вишивання та гуцульського мистецтва.

І це все можливо до виконання, якби наші товариства та орґанізації, як політичні так й релігійні та їх провідники зрозуміли вагу цих шкіл і замісць дурної сварні між собою взялися підперти матеріяльно й морально цю справу, тоді меньше булоб колод гнилих, як каже дописувач й наша молодіж, що має стати будучими провідниками нашого життя, буде при нас. Не піде між чужих, не буде встидатися свойого, а пізнає, що ми маємо щось гарного, коло чого можна гуртуватися, а не бруд, сварню, пиятство та картярство по наших товариствах. Тоді ми зробимо культурну роботу, яке буде нашою найкращою зброєю.

Василь Авраменко.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

М. О. Нікон, Дітройт, Мишиґен. — Дістаємо від Вас таке письмо:

„Ненавиджу українських посіпаків котрі уживают полский язик, чому коли ви пишете про огонь то ви пишете під надголовком „Пожежі альбо Пожежа.

„Я думаю, що ви великі украінскі Патріоти уживаєте богато Полских слів в украінскі Газеті. Гаразд — М. О. Нікон."

Сим листом Ви відай хочете доказати, що слово „пожежа" неукраїнське слово. Український словар, зладжений редакцією „Української Старини" та зредаґований відомим українським письменником Борисом Грінченком, подає, що слово „пожежа" українське слово. Словар наводить на доказ на се народну мову. Каже нарід: „Як пчоли сняться, то буде пожежа." В одній народній пісні, записаний А. Метлинським, співається: „Уже хати братів хуторянців в пожежі палали".

Коли український народ, український вчений та український поет скажуть, що слово „пожежа" українське слово, а Ви, пане Нікон, скажете, що слово „пожежа" не українське слово, то хоч український народ „тільки" український нарoд, а Грінченко український учений, письменник і поет, а Афанасій Метлинський тільки поет і письменник, і ні один з них не є „тейлорoм енд кловдієром", то будьте ласка дозвольте нам піти за українським народом, ученим і поетом, а не за Вами, хоча Ви „тейлор енд кловдієр".

Правда, Ви нас за те ненавидите, Ви нас за те, що ми вживемо слово „пожежа", відсудите від українського патріотизму, назвете „українськими посіпаками". а, що, годі. Що на це вдієш. Як за слово „пожежа" належаться такі річи, то хай нам буде. Не будемо чейже длятого, щоби не бути „українськими посіпаками" та стати українськими патріотами в очах Ваших, переставати вживати слова „пожежа".

ПОЗІР! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

уряджують

УКРАЇНСЬКІ НАЦІОНАЛЬНІ ТОВАРИСТВА

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО СЕРПНЯ (AUG.) 1930 РОКУ

ULMER PARK

Foot of 25th Avenue Brooklyn, N. Y.

Музика первородна під управою Андрія Яворського.

Вступ 50 центів.

Парк отворений від 10-тої години з рана до пізної ночі.

В день пікніку кожде Товариство буде принимати в члени і до У. Н. Союза без вступного. 194,6

За добру забаву ручить Комітет.

ПОЗІР! НЮАРК, Н. ДЖ.! ПОЗІР!

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

НА ПОДВІРЮ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ КАТОЛ. ЦЕРКВІ,

37 MORTON STREET

відбудеться

ВІД ДНЯ 22-ГО СЕРПНЯ ДО 1-ГО ВЕРЕСНЯ 1930 РОКУ

КРІМ СЕРЕДИ, 27-го СЕРПНЯ.

ЗАКІНЧЕННЯ НА LABOR DAY.

Базар кождого дня від 8—10 вечер. — Музика і несподіванки.

ВСТУП ВІЛЬНИЙ.

Всіх місцевих і з околиці запрошує 196,200

Комітет.

КОТРИМ КОРАБЛЕМ І КОЛИ?

ПРИЇХАЛИ ДО АМЕРИКИ.

Для кождого се потрібне в отриманню перміту до повороту до Америки чи спровадження жени і дітий, і т. п. Все те вишукую.

Допомагаю в виробленню пашпортів, пермітів і потрібних віз до виїзду до краю.

Спродаю шифкарти на найскорші кораблі всіх ліній.

При виїзді даю найліпшу услугу аж до відїзду корабля.

Спроваджую з краю рідних і рідьників на фарми.

Виробляю всякі правні документи справ маєткових в краю.

Висилаю гроші до краю з ґарантією для виплати на послідній почті американськими долярами.

Користайте з моєї довголітної практики у всіх ділах. Звертайтесь письменно або особисто на адресу:

G. KUNASHEVSKY

20 літ під одним і тим самим адресом: 179 East 3rd Street,

NEW YORK, N. Y.

НАЙБІЛЬШИЙ ВИБІР УКРАЇНСЬКИХ МЕЛЬОДІЙ НА РЕКОРДАХ

ВІКТОРА-VICTOR

ВСЕГДА МОЖЕТЕ ДІСТАТИ В УКРАЇНСЬКІМ БАЗАРІ

в Нюарку, Н. Дж.

THE MUSIC YOU WANT WHEN YOU WANT IT ON

ТУТ ПОДАЄМО СПИС ДЕЯКИХ РЕКОРДІВ:

10" 75 ц.

V-21012 Через річку і З тої гори високої .... Співає о. М. Маруцчак
V-21009 Мельник шукає кумів і Красна дівице, колом. — Г. Григорчук і Ко.
V-21007 У чужої жінки, часть 1 і 2 .... Г. Григорчук і Ко.
V-21013 Весела полька і Кохание, вальц .... Дмитро Козел і його орхестра
V-21015 На параді, полька, і Гомін весни, вальц .. Дм. Козел і його орхестра
V-21023 До раня, полька і Скорчини Оберок .... Дм. Козел і його орхестра
V-21031 Українська думка, ч. 1, і Полька Рожкова .... Трембіта Орхестра під пров. В. Ґули
V-21035 Козак для молодих і Коломийка любка .... Українська сільська орхестра М. Слободяна з співом
V-21025 Коломийка тернопільська і Шнель полька .... Українська сільська орхестра М. Слободяна з співом
V-21026 Старосвітська коломийка, співає О. Явний, і Пропив вівці на горівці, співає О. Явний і П. Рихлівська .... Українська орхестра Апольського з співом
V-21024 Прийди весно, співає П. Рихлівська, і По броду, по броду, полька, співає О. Явний і П. Рихлівська .... Українська орхестра Апольського з співом
V-21014 Гуцулка з коломийкою і Аркан .... Українська орхестра Апольського з співом
V-21020 Український Сербан і Гуцулка .... Українська орхестра Апольського з співом
V-21019 Пігнала воли на Буковину, танець і Мама ся злостить, мазурка .... А. Барна і М. Поточак сільська орхестра
V-21018 Моя пшениця не сходить, танець і В моїм городі, танець .... А. Барна і М. Поточак сільська орхестра
V-21011 Зелена рута, жовтий цвіт і Мила моя .... Ужгородський Хор
V-21030 Хрестини Івана, часть 1 і 2 .... Федор Котович і С. Лещак

Хто замовляє більше як 5 рекордів, тому почту оплачуємо самі і в додатку даємо пачку голок до кождої рекорди. Завмовлення висилаємо сейчас, обслуга чесна.

J. WYSOCHANSKY

BOOK & MUSIC STORE,

47 BEACON STREET, NEWARK, N. J.

Tel.: MARKET-2 — 4130.

ХОРІ МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ.

ВСІ ХРОНІЧНІ НЕДОМАГАННЯ ЛІЧУ

Кровні, Шкірні і Нервові Хороби, Загальне Ослаблення, Умову депресію, Завороти, Жолудкові недомагання, Кишкові хороби, Біль Голови, Невральґію, Побільшені Залози, ВСІ Хронічні Шкалубини, Легких, Бронкітіс, Носові і Горляні хороби, Ревматизм, Сціятика і Лумбаго. Мущини і женщини щасливо лічені новою удосконаленою методою. Мій особистий догляд чер. в пилий час курації. Мої ціни приступні.

Екзамінація крови, химічні тести, Х-Рейс.

БЕЗПЛАТНІ ОГЛЯДИНИ І ПОРАДИ

ГОВОРИТЬ ПО УКРАЇНСЬКИ.

СПЕЦІЯЛІСТ DR. ZINS ВІД 25 ЛІТ.

110 EAST 16th STREET, NEW YORK CITY.

межи 4-тою Евнею і Irving Pl.

ГОДИНИ: від 9-тої рано до 8-мої вечер; в неділі від 9-тої рано до 4-тої пол.

БАНКИТИР УМЕР

Комедія з сільського життя на три дії.

Виступає в сій штуці 14 осіб. — Ціна 35 центів.

Замовлення слати до книгарні „Свободи".

"SVOBODA"

81-83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

ВОРОЖБИТСТВО.

Все по великому нещасті, що навістить поодиноку людину чи навіть цілі народи, почувається в людей якийсь потяг до чогось містичного, чогось надприродного. Нині по світовій війні дійшло ворожбитство до великих розмірів. Попит на ворожбитів, що предсказують будучність з карт, нині досить великий. До них ідуть не лише прості люди що їх дуже легко одурити, але й освічені, коли їм щось доляґає, з чим вони самі не можуть дати собі ради. Простим людям дуже легко дати відповідь на їх питання і тому всякі ворожбити та обманці звертають на них головну увагу.

Другим таким нещастям, це є сеанси, викликання духів, чи так звані спірітистичні сеанси. Запитувати неіснуючі надприродні сили про щось невідомого ввійшло нині в моду. Всякі такі шарлятани, що займаються тим ділом, заробляють солідні гроші, і то тим більше, коли їм ще зробить рекляму навіть сам суд. Нераз такий обманець вдається перед суд і наочно переконує суд про свої здібности щось надприродного сказати чи предсказати. Такий примір був недавно в чесько-німецькому місточку Літомерицях з ворожбитом Ганусеном.

На ту тему вже є дуже багато написано і по великих містах є спеціяльні книгарні, що продають лише твори про астрольоґію, окультизм, маґію і т. д. Хто за маленьку суму не хоче собі дати поворожити на вулиці або купити льос, витягнений папуґою, чи мишею, той купує дорожчу книжку і там знаходить багато більше, ніж у льосі. Це наглядно показує, що люди мимо того, що змоторизували своє життя і його зраціонізували, мають ще деякий нахил до містицизму.

Старим народам предсказували ворожбити будучність і судьбу по шумі вітру, по леті святих птиць і т. п. Дехто навіть твердив, що розуміє мову птиць. Дехто вмів предсказувати наперед погоду, слоту, бурі і т. д. Вже в давних часах був звісний в Греції такий осередок ворожбитства в Додоні. Тоді ще для всякого племени було дуже важно знати, чи буде в році врожай, чи не буде. Все життя спиралось на врожаю чи невроЖаю і тому за це так всі дбали, бо інакше булиб вивмирали з голоду. Були тоді звісні особи на світі, що в своїх костях через хоробу відчували всяку наближаючуся зміну погоди. Їх то й випитували про особисту судьбу. Вони з часом так вправилися в свойому ремеслі і так вже були вистудіювали людську душу, що їм не трудно було вгадати бажаний напрямок відповідей того, що за ними питав. Тому їх і вважали за ясновидючих і пророків, та запитували їх о пораду у всяких справах, чи то до державних чи приватних. В Дельфах в Греції був також такий ворожбитський осередок. Про нього розказують ріжні леґенди, що його відкрили пастухи, другий раз, що кози і т. д. З глибокої ями в землі видобувався якийсь холодний ґаз. Під впливом того ґазу люде ставали запаморочені і виговорювали ріжні слова, що потім укладали в формі віршів і давали потребуючим. Там наставлено спеціяльно одну дівчину і вона занялась пророкуванням стало. Звали її пітія.

Була давно також одна печера, Трофонія, в Греції, де проповідувано будучність. Бажаючий ліз до печери, переходив там ріжні муки і вкінці його витягали непритомного на верх. Там також під впливом якогось земного ґазу людина мала певні візії, що потім диктувались особливими священиками в вірші і йшли як предсказання на будучність між народ.

Можнаб навести багато прикладів людської глупоти і віри в щось надприродне. Це однак вистарчає. Та впрочім усякий сам знає принайменше кількох ворожбитів чи ворожбиток і може наглядно переконатися про правдивість їх предсказувань.

ДЕ Є МЕЖІ ДЛЯ ЛЮДСЬКОЇ ФАНТАЗІЇ?

В Амстердамі (Голяндія) існує світовий поліційний музей, який має безліч відділів і величається тим, що в ньому є зібране все злодійське приладдя. Між іншими існує там відділ, де зібрані всі засоби, якими перепачковують злодії через границі ріжні товари, або з копалень золото, дорогоцінне каміння, тощо. На підставі даних музею, що видає окрему свою ґазету, приймає поліція, чи приватні власники копалень самоохоронні заходи. Тимчасом в останніх часах людська фантазія придумала ще один з безконечного числа способів пачковання. Було це в копальні діямантів в Африці. Один з робітників цеї копальні наразив підприємство на шкоду 2 міліонів фунтів стерлінґів, шляхом крадіжи діямантів. Треба знати, що кождий робітник після скінчення праці бував дуже точно оглядачий і обтрушуваний на всі лади та способи спеціялістами-контрольорами, так, що є виключене, щоби він міг взяти з собою хочби малесенький відламок дорогого каменя. А все таки людська фантазія отворила собі нові дороги і можливости. Отож робітник-злодій мав товариша Мурина, у якого була розумна собака. Робітник у порозумінню зі своїм приятелем вшили для собаки камізольку, яка щільно прилягала то тулоба собаки. Собаку вони обстригли, а камізольку оту помалювали так, що вона не відріжнялася нічим від решти шкіри. Оця собака відводила кождого рана робітника до копальні і деякий час там біля нього вешталася. За той власне час робітник запихав діяманти під камізольку пса, а потім гнівно проганяв його геть від себе. Собака бігла прямо до приятеля, який ростинав камізольку і витягав діяманти. Собачка дїставала за те трохи костей, а два приятелі збили при допомозі собаки величезний маеток. Недавно викрився отой дотепний спосіб пачковання, але обидва приятелі були вже за далекими незнаними горами.

ЗАБЕЗПЕЧТЕ СЕБЕ ПІДЧАС ГОРЯЧОЇ ПОРИ!

Рішучо конечним є вдержання шлунка в добрім нормальнім стані. Це найважніше право природи.

Кождий мусить його слухати!

Як тільки зачнете відчувати затвердження, як тільки стратите апетит — ви повинні негайно ще того самого вечора зажити два приємні цукорки Partola.

Partola усуває затвердження впротягу одної ночі, без перешкоджування вам у сні. Partola очищує цілу систему травлення з усяких небезпечних отруй, реґулює кишки, скріплює, відсвіжує й очищує кров та змiцнює печінку й усі інші органи травлення.

УЖИВАЙТЕ СЛАВНОЇ PARTOLA

Partola повинна знаходитися в кождій українській хаті, бо вона спроваджує до кождої хати ліпше здоровля, добре травлення, добрий гумор, нову силу і щастя. Уживайте в разі потреби.

Вишлемо вам відворотною і оплатною почтою велике пуделко за 1 доляра. Замовте нині, негайно.

PARTOLA PRODUCTS CO.,

Dept. B-16,

162 N. Franklin Street, Chicago, Ill.

ПРОТОКОЛ

ЗАСІДАННЯ ЕКЗЕКУТИВИ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях 7—9 липня 1930 р. в гол. канцелярії У. Н. Союза, 81-83 Гренд ул., Джерзи Сіти, Н. Дж.

(1)

Присутні: Микола Мурашко, гол. предсідатель; Іван Каштанюк, гол. рек. секретар; Роман Слободян, гол. фін. секретар; Василь Левчик, гол. касієр; Петро Маціовський, управитель „Свободи". До дискусії над декотрими точками програми були запрошувані члени головної контрольної комісії, яка в той час переводила піврічну контролю, і члени редакції.

Після перегляду припорученъ Річного Засідання Головного Уряду на денний порядок нарад поставлено слідуючі справи:

1. Виконанне ухвали про звільнення молодіжи від оплати за орган після опінії асекураційного знавця (актоарі) і правних дорадників, як це було річним засіданием екзекутивному комітетови припоручено.

2. Офіціяльне отворение загальної дискусії в справі Сиротинця-Захисту після порученя минулої конвенції і річного засідання.

3. Розпочаття акції пластового руху при організації.

4. Моргечова ситуація.

5. Поширення організації в Канаді.

6. Спростованне бувшого гол. предсідателя Дмитра Капітули.

7. Просьби і скарги.

По відчитанню звіту асекураційного знавця Л. Дж. Вулфа з Ню Йорку і передискутованю опінії правних дорадників У. Н. Союза, пп. С. Тартальського і О'Брайна, сконстатовано, що в старім роді обезпечення, в якім з обави перед розвалом організації в році 1915-тім встановлено такі низькі вкладки, що тепер не лиш не може бути мови про якунебудь знижку, але заходить поважна обава, що ті вкладки не покриють принятого організацією зобовязання і ризика, однак знижка в нових родах обезпечення для молодіжи до кінця 24 року віку в формі звільнення від оплати за орган в сумі 30 ц. місячно є можливою лише по переведенню легальної формальности, після якої інтересовані в кождім случаю осібно о таку знижку просять і заразом зобовязуються по скінченім речениці повну вкладку оплачувати, ухвалено: Молодих членів у віці до кінця 24 року життя, обезпечених в нових родах, а то в „Олд Ейдж он ту 70 ірс оф ейдж", „20-и пеймент лайф" і „20 ірс ендавмент" себто в клясах О, Р, Е і тих молодих кандидатів, що в тім віку до організації до вище вимінених родів вступають, звільниться від оплати органу в сумі 30 центів місячно, коли вони о таке звільнення формально постараються, підписуючи відповідну аплікацію, а разом декларацію, що з кінцем 24 року свого життя повну вкладку оплачувати зобовязуються. Потрібний друк та таку аплікацію і декларацію має виготовити гол. канцелярія і вислати інтересованим на адресу секретарів відділових, як також відповідний запас для будучих кандидатів, найдальше до кінця серпня. Ухвалено дальше, що до кінця серпня біжучого року повні вкладки мусять бути вплачені, та що звільнення рахується від 1-го вересня 1930 р., а зглядно від тої дати по першім вересни 1930 р., коли інтересовані о таку знижку формально постараються.

В справі Сиротинця, сконстатувавши, що в дітну горячку не можна сподіватися відповідного до ваги справи заінтересовання й енергії на писання проектів докладно обдуманих і на мітингах відділів як слід обговорених, ухвалено: Отсим назначується отворенне дискусії в справі Сиротинця-Захисту при У. Н. Союзі з днем 1-го жовтня 1930 р. До участи в дискусії взиваеться ввесь загал членів У. Н. Союза. Голоси, надіслані до поміщення в органі, повинні бути писані атраментом і лиш на одній стороні паперу, як звичайно подається до друку. Надісланий до поміщення голос у справі Сиротинця-Захисту при У. Н. Союзі повинен бути одобрений підписами відділового уряду і стверджений урядовою печаткою на знак, що був читаний на мітінгу, дискутований і членами одобрений. Голоси будуть оголошувані в органі так, як конвенційні проекти, після числа порядкового, в міру того, як будуть наспівати до кінця листопада 1930 р., відтак найбільше популярні будуть подані під загальне голосовання (референдум), якого вислід має вирішити справу. Вислід голосовання буде проголошений на річнім засіданню головного уряду, який на тій підставі порішить дальші відповідні кроки.

В справі розпочаття акції створення пластового руху при У. Н. Союзі переведено довшу і річеву дискусію, в якій сконстатовано потребу навязання контакту з окремими членами У. Н. Союза, з пластовим рухом обзнакомленими й охочими тим рухом для організації заниятися. Дальше сконстатовано, що навязанне взаємин з таким же рухом у старім краю і американським скавтінгом порадніше буде відложити до часу, аж зачнеться своя акція і провірка сил власних. Супроти того ухвалено уконституувати тимчасову головну пластову раду, якої членами екс оффіціо будуть члени екзекутивного комітету У. Н. Союза, члени редакції „Свободи", Катря Шутаківна і Богдан Каштанюк, організатори українського пластового руху в околиці осідку гол. канцелярії У. Н. Союза. Обовязком цеї тимчасової головної ради є як найскорше за помічю анкети зібрати спис і адреси осіб, до пластової акції кваліфікованих і охочих для організації в тім напрямку працювати. Відтак найпізніше до кінця серпня с. р. виробити плян організовання пластових гуртків при відділах, місцевих і окружних рад, найконечніші формулярі і друки та відбути перше засідання і на нім регулярний рух акції встановити. Вибір сталої головної пластової ради при У. Н. Союзі буде відбуватися що року на річних зборах головного уряду, так як місцевих рад на річних мітінгах відділових. Реченець виборів до рад окружних буде назначувати головна рада для кождого округа осібно.

(Дальше буде).

САМЦІ, ЩО ВИСИДЖУЮТЬ МОЛОДІ.

То мабуть уже кожен знає, що коли самиця сидить у гнізді на яйцях, нераз заступае її самець, помагає висиджувати. Та, здається, мало хто знає, що в Австралії та деяких частях Африки жиє птах із родини кураків, якого самиця взагалі не висиджує молодих, а оставляє но службу самцеві. Коли самці сидять на яйцях, самиці літають собі в околиці та забавляються щебетанням. Самиці тих кураків є теж похопніші до бійки ніж самці. Самці живуть у згоді, а самиці нераз зводять між собою завзятий бій.

РОСТИНА, ЩО ДАЄ ЗНАК РУКАМИ.

В японських огородах часто можна подибати ростину, до якої Японці привязують рижні вірування. Ростина ця називається „тегашрої", а має листя в формі людської руки з розпростертими пальцями. Із рухів того листя, коли подує вітер, та взагалі з того, як розвивається ростина „тегашрої" й її цвіти, молоді Японки віщують собі свою будучу долю. Крім того такий „кивающий руці" приписують чародійну силу, тому залюбки уживають її до любовних напитків і як лікарства. Тому, що від ростини „тегашрої" залежить щастя в любови, декають цю ростину дуже старанно.

НА КАЧКИ СТРІЛЯЮТЬ З ГАРМАТ.

У Китаї часом дикі качки такими масами обсадуть рижові поля (риж у Китаї, як звісно, росте у воді), що китайські селяне придумують ріжні способи, як позбутися того птацтва. Тому що качки дуже полохливі, то їх насамперед заманюють ріжними приманами, а як качки осіли вже на рижових полях, стріляють з гармат, наладованих грубим шротом. Так убивають дуже багато качок, а інші качки втікають і вже не скоро вертають.

УВАГА! ПОТРІБНО АГЕНТІВ. УВАГА!

ГУРТОВИЙ СКЛАД РОСІЙСЬКОГО ЧАЮ М. П. КОСОЛАПОВА

потрібує агентів і представників для продажи на місцях його чаю першого збору з власних плянтацій.

Маються ріжні сорти чаю: Косолапова, Перлова, Кузенцова і Унженина. — Адреса: 191—

M. P. KOSOLAPOFF, 391 Central Park West, New York, N. Y.

ВІДРОСТ

BALTIC AMERICA ЛІНІЯ Є ОДИНОКА

ПРОСТА ЛІНІЯ МІЖ ДАНЦІГОМ І АМЕРИКОЮ

яка оперує найбільшими, найпоспішнішими і найвигіднішими кораблями межи НЮ ЙОРКОМ і ДАНЦІГОМ.

Поспішні і вигідні получення залізничі можна дістати в ДАНЦІГ ДО МІСЦЯ ПРИЗНАЧЕННЯ.

Ціни як найнижчі. Знаменитий харч і обслуга. Орхестра, рухомі образки, ігри і всякого рода инші інтересні забави.

Українці навчилися з власного досвіду, що оплачується їхати до Рідного Краю нашою ПРОСТОЮ ЛІНІЄЮ без пересідання. Перепроваджуванням і переношенням багажу, умучуючим подорожуванням залізничим і малими кораблями, те все оминете, коли подорожуєте нашою Лінією.

АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРИ ДО СОВІТСЬКОГО СОЮЗА

каблем або почтою.

Скора і точна ПЕРЕСИЛКА американських долярів до всіх частей Совітської Републики

ҐАРАНТОВАНА

ДОМАГАЙТЕСЯ всегда ПЕРЕСИЛКИ ЧЕРЕЗ БАЛТИЦЬКО-АМЕРИКАНСЬКУ ЛІНІЮ коли шлете гроші.

Голосіться до місцевих агентів або

BALTIC AMERICA LINE
8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y.
315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA.
110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ДОЛЯРИ

посилаємо по значно знижених цінах ПОСПІШНО і ТЕЛЕГРАФІЧНО і виплачуємо на послідній почті в краю.

ШИФКАРТИ продаємо на всі дні й виготовляємо всі потрібні до подорожі документи.

АТЕСТАЦІЯ нотаріяльних документів та полагоджування СТАРОКРАЄВИХ СПРАВ. Контракти, повновласти, афідевіти, пашпорти та пермити.

Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та ріжні бизнеси по дуже пригутних цінах.

ВИШУКУЄМО назви кораблів і день приїзду до Америки.

Голосіться у всіх справах до нашого НОТАРІЯЛЬНОГО БЮРА по совісні поради та ретельну обслугу.

S. KOWBASNIUK
277 E. 10th STREET (між 1-ою і Евеню А), NEW YORK, N. Y.

ФРАНЦІШКА З ЛЕХНО-ВАСЮТИНСЬКИХ ВОЛЬСЬКА.

Знову сумна вістка наспіла до нас з Києва. Довго чекали ми її підтвердження, поки врешті не впевнилися в її дійсности. 23. квітня померла відома патріотка, пані Вольська. Зникла ще одна постать характерна і незабутня, старшої генерації українських діячів. Францішка з Лехно-Васютинських Вольська була всім на Правобережю відома ще перед революцією, за часів, коли, не зважаючи на переслідування російського уряду і деяку ворожнечу свого оточення, а стихийним ентузиязмом посвятила себе цілковито пропаганді українського національного відродження. Народилася вона 29. січня 1868 року у Янушполі, бердичівського повіту, в домі своїх батьків Домініка і Марії з Пігловських Лехно-Васютинських. Походила вона із старшої шляхецької родини, якої представники так вірно заховували місцеві українські традиції, що не вагалися „покозачитися" при Хмельницькому і помимо ріжних денаціоналізуючих впливів стояли вірно при національнім прапорі до кінця. Впливи західньої культури і католицької віри лише погаблювали її патріотизм і скріплювали у них почуття національної окремішности. Вже над колискою майбутньої діячки схилявся, якби з пророцтвом, відомий свого часу поет Тимко Падура, який був її хресним батьком. Вибір такого хресного батька для своєї доньки свідчить про ті настрої, що панували в домі її батьків. Все своє життя провела небіжка на Україні, на рідній Київщині, чи у Київі, де мешкала постійно від 1897 року. Тут вона вийшла заміж, тут виховувала своїх дітей, тут працювала і розвивала свою горячкову діяльність. І традиції, і спогади, і ціле життя звязували її з батьківщиною, до якої горіла такою безмежною любовю, що ця любов переходила в якісь містичні почування. У цій любові знаходила сили на все: і на благодійність, і на участь у громадських організаціях, і повну постійну самопосвяту.

Цісарська жура.

Попередник цісаря Франца Йосифа, Фердинанд, в останніх роках володіння дуже мало цікавився державними справами. Підлесники, які бувають при всякому дворі, та які своїм володарям приподоблюються так, що називають їх „Великий", „Сильний" і т. д., назвали слабоумного цісаря Фердинанда „Благий" (добрий). Раз відбувалася міністерська рада, а предсідник кабінету завдавав собі труду, розводився над якоюсь справою довго та широко, а тимчасом цісар Фердинанд сидів при отворенім вікні та глядів на вулицю. Коли міністер на хвилиночку зупинився, щоби відітхнути, цісар обернувся та сказав:

— Подумайте собі, за дві години переїхало площею 425 возів і 180 омнибусів.

— Мамо, ти виглядаєш така змучена!

— Так, сину, я так дуже змучилася, що не можу навіть руками рушити.

— То я тобі признаюся, що я знову їв мід із слоїка.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СИМЕОН КІТИНСЬКИЙ хоче довідатися більше про смерть свого батька Івана або Якова Кітинського, котрий перебував два роки в Hartford, Conn. під ч. 81 Portland St., помер 14 мая с. р. в Сіті Госпитал. Хтоб з читачів знав чи небіщик полишив яке майно, нехай напише на поданую адресу, за що одержить нагороду. SIMON KITYNSKI, Lua 48, Habana, Cuba. 196-7

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ Пр. Діви Марії в McKEES ROCKS, PA., пошукує доброго учителя дітей, дірігента і дяка. Мусить бути фамілійний і тверезий. Жадається свідоцтва від священика чи уряду парохіяльного. Посаду можна обняти від 1-го жовтня 1930. 196,200,5
Голоситися на адресу:
ST. MARY'S UKRAINIAN CHURCH, 116 ELLA STREET, McKEES ROCKS, PA.

ДОБРА НАГОДА.
В заміну оден або дво-фамілійний дім зі всіми уліпшеннями, в добрім положенню, за льоти в Плейнфілд або на Новій Україні. Інтересовані зголоситься до: 194,6
В. ГАПАНОВИЧА,
5 Belmont Ave., Newark, N. J.

ПОТРІБНО ДО РОБОТИ ДО РЕСТОРАНУ ФАМІЛІЇ
без дітей, жінка щоб вміла кухарство а муж портерську роботу і мити начиння. Одержать харч і помешкання та платню після умови. Голоситися до: 194-6
LUBACK'S RESTAURANT,
405 — 37th St. (bet. Bergenline & New York Ave.) Union City, N. J.

ФАРМА 52 АКРИ,
ліс, вода на фармі, дім 11 кімнат, гаразде світло і другі будинки. 3 корови, 3 ялівки, 3 безроги, 1 кінь, 100 курей. Оброблена бульба, гречка і сіно. Причина продажі та, що не маю з ким обробляти фарми. Ціна $4,500, готівкою $2,500, а решта на 15 літ до сплати. Голоситися на адресу: 194-6
KATHERINE BELETSKY,
R. F. D. 2, Broadalbin, N. Y.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЮ ЙОРКУ і околиці
Українська Фірма
С. ФЕСОЛОВИЧА І М. КОБЗІСТОГО
EXCHANGE REALTY CO.,
41 East 7th St., New York City.
Tel. Orchard 9677. 16-

ЗАМІНЮЮ доми, фарми, лоти, готелі, гаражі і взагалі всякого рода бизнеси, на що Ви би тільки не хотіли, і все маю. Коли Ваша власність знаходиться не далеко як 200 миль від Філаделфії, так я Вас можу обслужити; не робить ріжниці чи то Пенсилвенія, Ню Джерзи чи Ню Йорк стейт. Подайте мені Ваші інформації і адресу і жадання в першому листі, а я до Вас зараз прибуду. 125—
WALTER KOSTETSKI,
11 Gifford Ave., Jersey City, N. J.

ВИННІ ВАМ ГРОШІ?
„Сколектуйте нині — завтра Вам довжник може вмерти.
Ми колектуємо всякі старі довги на комісове. Абсолютно нічого Вас не коштує, як не сколектуємо.
Приняйть нам старі біли, або напишіть ще нині. Інформації зовсім даром. 194-
WILLIAM'S MERCANTILE BUREAU
Член Ко-оперативного Бюра
125 W. 45 ST., NEW YORK, N. Y.

ПАТЕНТИ
BRYANT AND LOWRY
Registered Patent Attorneys,
310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.
Пишіть по Описи і Шкіци та гарно злюстровану Патентову Книжку. Обі висилаємо, на жадання, даром. Напишіть також над яким винаходом працюєте тепер і пришліть нам шкіц і опис до переглянення, щоб забезпечити ваші права сейчас.
Найвищі признання, умірковані ціни, скора обслуга, понад 25 літ практики. На ваші запити відповідаємо даром.

АКУШЕРКА И ДОКТОР ПОРАДИ І ПОМІЧ.
B. E. SMALL, SHMULENSON,
Neptune House, 3001 W. 29th St., cor. Surf Ave., Apt. 4-A, Coney Island, N. Y. Tel. Mayflower 4110

Feen-a-mint
The Laxative You Chew Like Gum
No Taste But the Mint
At Druggists—15c, 25c

БІДНИЙ АПЕТИТ — ОСЛАБЛЕНІ ОРГАНИ.

Бідне здоровля слідує по утраті апетиту, бувши нерви стаються слабі, мязи тратять свою силу й органи стають повільні. Кождий мущина й жінка, котрих здоровля не є добре, не повинні тратити часу й брати Нуга-Тон. Верть його лиш кілька днів а побачите чудове улучшення вашого здоровля. Ваш апетит буде ліпший, буде вам ліпше смакувати та їсте, набереге сили й енергії і ваш сон буде спокійний й відсвіжаючий.

Нуга-Тон доказав, що він був благословенням для тисячів мущин і жінок, бо він дає ти кове здоровля й силу. Нуга-Тон побільшує подостатком червоної здорової крови, усуває подражнення нирок або міхура, перемагає запір й увільняе тіло з отруйних материй, які спричинюють болі.

Купіть собі нинішно флашку Нуга-Тон. Ви достанете в кожній аптиці. Єсли ваш аптикар не має його, то попросіть, щоби замовив собі від свого гуртовника.

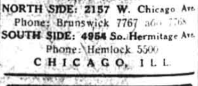
DR. M. SMITH
переніс свій офіс під число
9 LIVINGSTON PLACE, NEW YORK CITY
ріг 16th Street (ч. 318 East)
напроти нового шпиталю межи 1st Ave. і Stuyvesant Park
Telephone: Stuyvesant 5760.

Phone: Brunswick 7187.
АДВОКАТ
Б. ПЕЛЕХОВИЧ
2300 WEST CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.
Практикує у всіх судах, займається переглянанням абстрактів; виготовляє контракти купна і продажі; переводжує спадкові справи; полагоджує старокраєві патентові і прочі справи. 191—

ЖИТТЯ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЦИХ ТРЬОХ
НИРОК—ПЕЧІНКИ—МІХУРЯ
Поверх 200 літ правдива Gold Medal Haarlem Oil уважався головним лікарством на недомагання, що походять з цих органів. Його брати легко і приємно. Спробуйте сьогодня. В 3 величинах; в кожній аптиці. Дивіться за назвою "Gold Medal".
NEW AND IMPROVED GOLD MEDAL HAARLEM OIL CAPSULES

ПЕРШИЙ УКР. ПОГРЕБОВИЙ ЗАКЛАД В НЮАРКУ І НА ОКОЛИЦЮ.
Ми робимо гарні похорони
ПО $150

Без ріжниці як далекі позамісцевости, кличте нас:
Офіс: 485 AVON AVENUE.
Phone: Terrace 8882, або Waverly 1636, Newark, N. J.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave. Phone: Brunswick 7767 або 7768
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave. Phone: Hemlock 5500
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET, NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

СТЕФАН І. ЄВУСЯК
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Доставчуємо автомобілі на весілля, хрестини і другі оказії. Удавайтеся до своєї офісу:
77 Morris St., Jersey City, N.J. Tel. Montgomery 1745
34 E. 25th St., Bayonne, N. J. Telephone 540

